

Tuomas Marjamäki

KUMMELI

Vihko kiinni

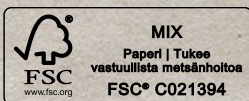
DOCENDO

Tuomas Marjamäki

KUMMELLI

Vihko kiinni

DOCENDO

Ensimmäinen painos

Copyright © Tuomas Marjamäki ja Docendo 2026
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Kansi ja taitto: Jarkko Lemetyinen / Katse Design
Graafinen suunnittelu: Pekka Sell
Valokuvien ja piirrosten tiedot sivulla 381

ISBN 978-952-850-852-6

Painettu EU:ssa.

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@docendo.fi

SISÄLLYSLUETTELO

Kirjoittajalta	7
Intro	9
Prologi: Paras A-ryhmä	10
Kummelin aamuhämärä	16
Suklaamonnin silmätulehdus.....	35
Puukkoon tarvitaan Hela	52
Näytetään ihan kaikki	62
Partoja ja peruukkeja	76
Tumpeloita ja naurettavia pellejä	87
Luomisen tuskaa perintöä odotellessa	99
Pula-ajan jätkät iskevät lama-Suomeen.....	113
Tamppaajia Kummelinkujalla.....	125
Kuuma ja kostea Kummeli-kiertue	133
Eero Kakko has left the building.....	147
Höntsäjoukkue liigakentällä	161
Keltaisen talon aika	177
Kukkahattutädeille kauhisteltavaa	185
Porukka nauramaan.....	196

Kultakuumeesta kulttikamaa.....	203
Nysväkullit näyttämöllä	217
Hyvän maun tuolla puolen.....	231
Pelikaani turbiinissa	245
Kummelin jättipotti	258
Vilpitön anteeksipyyntö	269
Paras päivä ikinä.....	275
Panomiehen paluu	283
Keikkoja enemmän takana kuin edessä	294
Valkeakoski noir.....	309
Epäonnen näytelmä aikaansa edellä	325
Ensimmäinen jäähyväiskiertue,	
josta tuli viimeinen.....	331
Saappaat jalassa.....	347
Ilta Kummelin kanssa	357
Outro	363
 Kummelin tuotanto	 365
Lähteet	380

KIRJOITTAJALTA

Tämän kirjan tekoprosessi alkoi periaatteessa jo 1980-luvun lopulla.

Kävin Kangasalan kirkonkylän koulun viidettä luokkaa, kun opettajani sairastui ja saimme muutamaksi viikoksi erikoisen sijaisen. 25-vuotias lyhyt mies pyöreissä silmälaseissaan ja liehuvassa takatukassaan oli huomattavasti rennompi kuin eläkeiän kynnyksellä oleva varsinainen opemme. Hän esitteli jänniä ääniä syntetisaattoristaan ja taisi jopa tietämättään heitellä tulevia Kummeli-hokemia. Sijaisemme nimi oli Timo Kahilainen.

Sattumoisin juuri samana vuonna ja samassa koulussa meitä vuotta nuorempia opetti Heikki Hela – jotenkin aivan liian mukava opettajaksi. Se jäikin Helan opettajaauran ainoaksi kokonaiseksi lukuvuodeksi.

Heikki Silvennoisen poika Antti oli ollut luokallani. Antin isän tiedettiin olevan kova kitaristi, vaikka kukaan ei tainnut olla koskaan häntä nähnytään.

Sketsisarja *Kummelin* noustessa koko Suomen tietoisuuteen kävin itse yläastetta Kangasalan Pikkolan koulussa. Kummeleiden hokemat täyttivät puhekielen, kaverit pukeutuivat Kummeli-paitoihin, minulla oli Kummeli-penaali. Kun Timo Kahilainen yritti huomauttaa livahtaa keskellä kirkonkylää sijaitsevan kotinsa ovesta, huutelimme hänelle asianmukaisesti vastapäiseltä pysäkiltä ihan muina timosilakkoina ja potilassaarisina.

Olin 11-vuotiaana alkanut tehdä omaa lehteäni Lyhtypirtin Viestiä ja tein siihen ahkerasti julkkishaastatteluja. Tietenkin halusin päästä tapaamaan myös kotipitäjäni kuuluisuuksia.

Kun näin Heikki Silvennoisen astelevan hyväntuulisena Kangasalan Meritan ovesta, menin esittämään hänelle haastattelupyyntöni.

– Joo, totta kai. Soita Porkkana Ryhmän toimistoon. Tässä on numero.

Innoissani rimputin Pyynikille kymmeniä kertoja kesän 1994 aikana, mutta maata kiertävät kummelit eivät ehtineet vastata

puhelimkeen. Vihdoin elokuussa Olli Keskinen nosti luurin ja pääsin kertomaan asiani. Olin jo 16-vuotias kokenut ja karaistunut päätoimittaja, mutta hänen sanansa kolahtivat ikuisiksi ajoiksi sydämeni pohjalle.

– Ooksää se Lyhtypylväs...? Me ollaan sun lehden suuria faneja!

Kummelit olivat todella lukeneet lehteäni ja kuulemma hieman närkästyneinä odottaneetkin jo soittoani. Siitä huolimatta tuo haastattelu jäi kiireiden vuoksi tekemättä.

Tai kyllähän se sitten tehtiin, pienellä viiveellä.

Heti 20 vuotta myöhemmin Timo Kahilainen soitti ja sanoi, että porukka olisi nyt valmis.

– Että jos tehtäis kirja.

Kummeli – Erittäin hyvin sanottu ilmestyi syksyllä 2015.

Kirjailija ja Timo Kahilainen kohtasivat sattumalta tamperelaisessa teatterissa 14. joulukuuta 2024. Tuolloin todettiin, että painettua kirjaa on kovasti kyselty, mutta uutta painosta varten se olisi syytä päivittää perusteellisesti. Asia jäi, kun vain neljä päivää myöhemmin tuli tieto Heikki Silvennoisen kuolemasta.

Uudelleen työhön tartuttiin vuotta myöhemmin. Kummelit kertoivat kuulumisensa viimeisten kymmenen vuoden ajalta. Mukaan haettiin myös uusia näkökulmia uusilta ihmisiltä. Myös kirjan ”vanhaa puolta” on täydennetty, korjailtu ja paranneltu. Heikki Silvennoisen haastatteleminen ei enää ollut mahdollista, mutta myöhempien vuosien osalta apuna oli Tommi Saarelan kirjoittama tuore elämäkerta koomikosta ja kitaralegendasta.

Käsissäsi oleva teos kertoo Kummelin tarinan koko ryhmän perustamisesta nykypäivään asti. Näytetään ihan kaikki – ja sen jälkeen pannaan vihko kiinni.

Tervetuloa Kummeli-maailmaan!

Kesäpäivänä Kangasalla 22. kesäkuuta 2026

Tuomas Marjamäki

INTRO

Gerhard Rihmakallo yhtyeineen (Kummeli V)

On vuosi 1985. Timo Kahilainen ja Heikki Hela seisovat eturivissä Kangasalan Kisarannassa kuuntelemassa Catwalk-yhtyettä. Heikki Silvennoinen aloittaa Jimi Hendrixin *Firen* kitarariffin. Rummut jytisevät ja Kahilaisen takatukka lepattaa kaiuttimien paineesta. Hieman sivummalla Olli Keskinen taltioi keikkaa valtava videokamera olallaan. Catwalkin solisti Heikki Vihinen tarttuu mikkiin.

*You don't care for me, I don't care about that.
You got a new fool, hah, I like him like that.*

Nämä miehet eivät vielä tiedä, että vuosien päästä heistä on tuleva ryhmä nimeltä Kummeli.

A-ryhmän taustalla Anssi Nykänen rummuissa.

PROLOGI: **PARAS A-RYHMÄ**

**5. kesäkuuta 1994. Montako poliisia tarvitaan
saattamaan kaksi kummelia esiintymislavalle?**

Kymmentuhatpäinen yleisö on kerääntynyt Helsingin Kaivopuistoon Radio Ykkösen järjestämään Summertime Festival -ilmaiskonserttiin.

Koulut loppuivat eilen ja kesäloma voi alkaa. Päättyneen kevään aikana Martti Ahtisaari astui virkaansa tasavallan presidenttinä, Lahdesa jännitettiin panttivankidraamaa, CatCat-duo sijoittui häntäpäähän

Kitaristi Jarmo Nikulla pettää pokka.

Irlannin euroviisuissa ja Ayrton Senna ajoi kuolonkolarin. Silti monet muistavat kevään 1994 yhdestä ainoasta TV2:n viihdeohjelmasta.

– Kummeli! Kummeli! Kummeli!

Heikki Silvennoinen ja Timo Kahilainen istuvat autossa keikkapaikan tuntumassa ja katsovat ihmismerta. Heillä on rooliasut yllään; vanhanaikaiset, kiiltävät tikkitakit, kravattit ja neuleliivit sekä uimamyssyä muistuttavat tekokaljut.

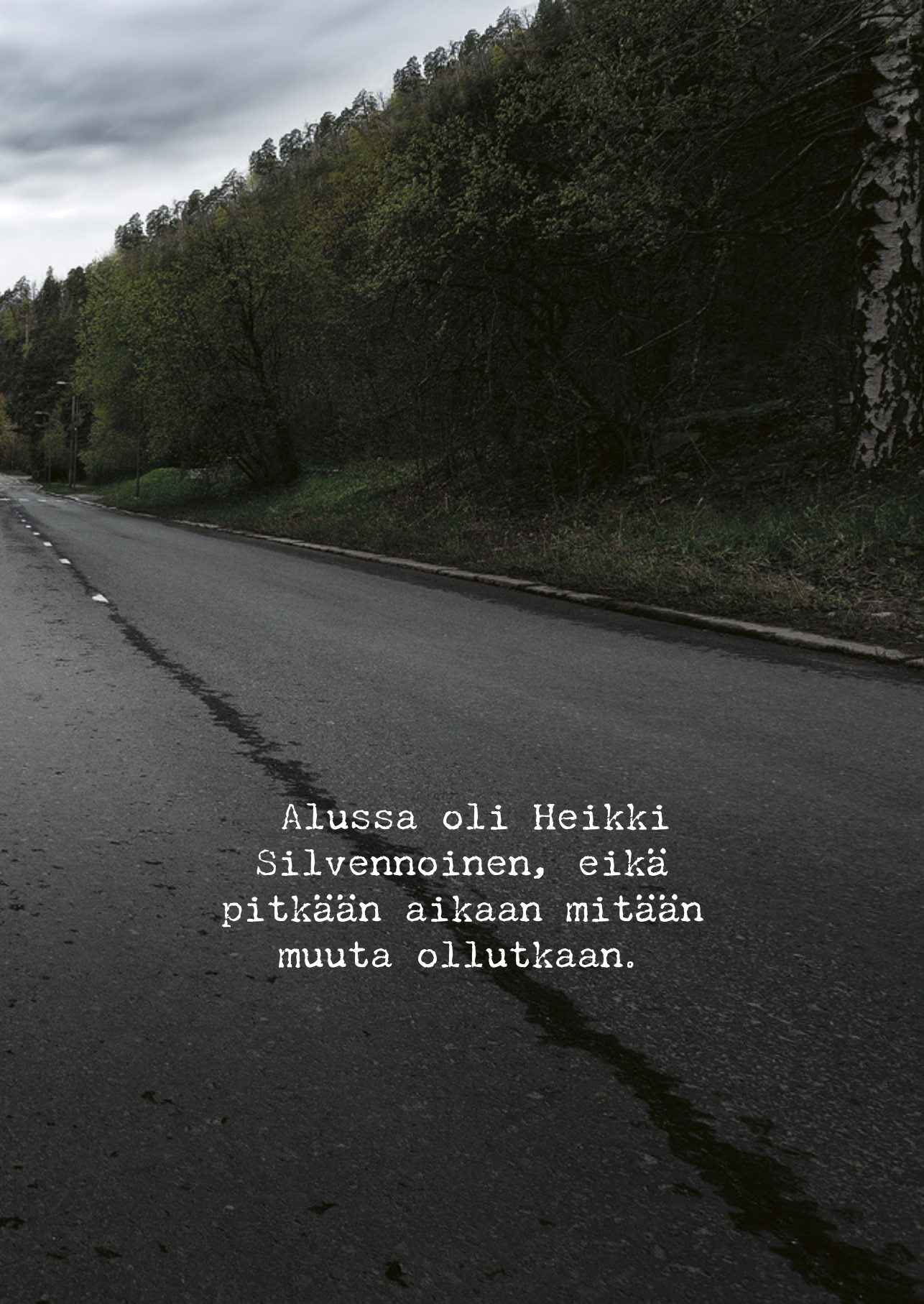
Kun he nousevat autosta, heidät huomataan heti. Kansa kohahattaa, nimmarinpyytäjät hyökkäävät välittömästi, pokkarikamerat surisevat, hartioille taputellaan. Jokaisella tuntuu olevan jotain asiaa.

Paikalle ilmestyy kahdentoista poliisin ryhmä, joka muodostaa Silvennoisen ja Kahilaisen ympärille ketjun ja kuljettaa heidät määrätietoisesti väkijoukon läpi esiintymislavan taakse. Tällaista suuren maailman meininkiä kumpikaan Kummeli-miehistä ei olisi koskaan osannut odottaa.

Lavan takana Kirka Babitzin esittäytyy kohteliaasti ja pyytää nimikirjoitusta.

– Tyttärelleni..., Kirka selventää.

Alussa oli Heikki
Silvennoinen, eikä
pitkään aikaan mitään
muuta ollutkaan.

– Niinhän ne kaikki sanoo, Kahilainen nauraa ja miettii, miten tämä nyt näin päin on kääntynyt.

Koomikot nousevat lavalle sekavin tuntein. Kyseessä piti olla vain pieni piipahdus muiden artistien esitysten lomassa. Sen mukaisesti he ovat suunnitelleet ohjelmistonsakin – tai siis pikemminkin jättäneet suunnittelematta.

– Kummeli! Kummeli! Kummeli!

Raivoisasti huutavalle ihmismassalle on turha selitellä ja myö-
häistä se olisikin. Kaiuttimista kajahtaa *Paras A-ryhmä* -sketsin fan-
faari. Silvennoinen nielaisee, ottaa vakavan ilmeen kasvoilleen ja
kävelee mikrofonin luo. Yleisön huuto kiihtyy.

– Tämä mies...

Silvennoinen osoittaa yhtä orkesterin jäsentä.

– Tämä mies on tumpelo ja naurettava pelle, sillä hän on roman-
tikko. Hän keskustelee vastakkaisen sukupuolen kanssa henkeviä
yömyöhään ja kuuntelee cd-levyltä Suzanne Vegaa. Hän harrastaa
esileikkejä!

Kahilainen astuu esiin, ampuu Magnum 44 -starttipyssyllä pari
kertaa ilmaan ja harppoo jäykästi Silvennoisen vierelle.

– Mutta tämä mies..., Silvennoinen jatkaa. – Tämä mies kuuluu
parhaaseen A-ryhmään, sillä hän kuuntelee mieskuorolaulua c-kase-
tilta! Hän on loistava rakastaja! Hänellä seisoo harvoin ja huonosti,
mutta hän laukeaa heti! Ylivoimainen A-ryhmä!

Kahilainen suuntaa starttipistoolin alaviistoon ja painaa vielä
kerran liipaisimesta. Kuuluu napakka pamahdus ja korvissa soi.

Apina, Silvennoinen kiroaa mielessään.

Viimeksi Kahilainen laukaisi aseensa aivan Silvennoisen korvan
juuressa, nyt sentään tähtäsi punttiin.

Kahilainen siirtyy syntetisaattorin taakse ja Silvennoinen alkaa
räpätä *Paras A-ryhmä* -kappaletta, joka on jo tullut tutuksi Kumme-
lin platinaa myyneeltä cd:ltä *Artisti maksaa*.

*Joko mennään ulos tai pysytään sisällä, mutta:
ei rampata! Kun virtsataan, virtsataan reippaasti,
mutta: munia ei räplätä! Kun ostetaan auto, ei osteta
japsiromua vaan mersu! Miestä on monenlaista, fiksua
ja tyhmää. Miestä on monenlaista: parasta A-ryhmää!*

Seuraavaksi kummelit pukeutuvat nahkaiseksi heavy metal -kaksikoksi Pertti ”Speedy” Keinoseksi ja Sakari ”Saku” Östermalmiksi ja esittävät näiden toistaiseksi ainoan kappaleen, *Hän-miehen*. Speedy tiluttaa sairaan nopeesti, Saku karjuu ja moshaa hirvittävällä raivolla. Kun peruukki lentää rumpujen päälle, kaikki – myös Silvennoinen – repeävät.

Muuta ohjelmaa heillä ei sitten olekaan.

Keikan jälkeen Silvennoinen pakkaa A-ryhmän asuja keltaiseen putkikassiin ja tuntee kumman hajun nenässään. Housujen vasen puntti on sulanut starttipistoolin suuliekistä.

KUMMELIN AAMUHÄMÄRÄ

Ennen vuotta 1991. Neljä miestä etsii itseään, mutta löytääkin toisensa. Kahilainen näkee tissit, Hela hurauttaa uskoon, Silvennoinen saa melkein turpiinsa, ja Keskinen kuvaa videolle epäilyttävän hauskaa materiaalia.

Alussa oli Heikki Silvennoinen, eikä pitkään aikaan mitään muuta ollutkaan. Silvennoinen syntyi niin varhain, että joutui odottelemaan muiden kummeiden syntymää peräti kymmenkunta vuotta. Sillä välin ehti tapahtua paljon.

Silvennoiselle kasvoi päähän punaiset hiukset. Viisivuotiaana, kesken pikkusikonsa ristiäisten, Silvennoinen nousi pöydälle seisomaan ja alkoi matkia autojen ääniä. Pian pikkumies huomasi, että isovanhemmat ja naapurit antavat herkästi karkkirahaa, kun heille laulaa Olavi Virtaa värssyn tai pari.

Kolmevuotislahjaksi Silvennoinen sai punaisen lelukitaran, eikä muita soittimia metsäteknikon ja kättilön perheeseen hankittukaan. 1950-luvun työläisten kakaroita ei laitettu pianotunneille tai näyttelijäkouluun. Silvennoiselle iskettiin luistimet jalkaan ja maila käteen ja käskettiin painua koulun kentälle pelaamaan.

13-vuotiaana Silvennoinen näppäili ensimmäistä akustista kitaraansa, isältä saamaansa Landolaa. Siinä oli aivan erilainen soundi kuin punaisessa lelukitarassa. Vuotta myöhemmin isä kuoli ja vähän myöhemmin äiti hankki Silvennoiselle Kent-merkkisen sähkökitaran. Yhtäkkiä kиеlet alkoivat värähdellä soittajansa tahdon mukaan.

Silvennoinen oli ujo, hirveän ujo. Kun Päivi, yksi luokan tyttöistä, kirjoitti runon, Silvennoinen sävelsi sen taustalle musiikkia. Koulun juhlissa he sitten esiintyivät yhdessä: tyttö lausui, Silvennoinen soitti hiljaa ja mahdollisimman huomaamattomana kitaraa hänen taustallaan. Hän tuijotti jalkoihinsa ja jännitti jokaista hetkeä yleisön edessä.

Kun Roomassa syttyi olympiatuli vuonna 1964, Silvennoisille hankittiin televisio. Se avasi aivan uusia maailmoja nuorelle pojalle.

Lapsuudessaan eri puolilla Suomea asunut Heikki Silvennoinen on hyödyntänyt oppimiaan murteita useissa sketseissä. Vitsejä kertovan savolaisukon Martti Mielikäisen hahmo sai nimensä Silvennoisen mökkinaapurilta Kiviapajalta. Parhaiten on jäänyt elämään Mielikäisen vitsistä syntynyt hokema "pidä tunkkis!"

Silvennoista lämmitti erityisesti Spede Pasasen sekä Ohukaisen ja Paksukaisen pötköhuumori. Sellaista kun saisi joskus tehdä itsekin.

Rippileirillä yksi isosista pyysi Silvennoisen ryhmään, joka teki si ohjelmaa iltanuotiolle. He keksivät jonkun kantavan idean mutta improvisoivat sitäkin enemmän. Iltanuotion tähdeksi nousi Heikki Silvennoinen, joka muun muassa matki huonosti suomea puhuvaa ranskalaista elokuvaohjaajaa – ja finninaamainen yleisö hurrasi.

Silvennoisia heiteltiin ympäri Suomea. Heikki syntyi Etelä-Savossa Kiviapajalla, sitten perhe muutti isän työn perässä ensin pääkaupunkiseudulle, sitten Turun lähelle Vehmaalle ja Vahtoon. Viimein he asettuivat Kangasalan Huutijärvelle. Matkan varrella opitut murteet säilyivät Silvennoisen mielessä.

Pirkanmaalainen nuotti tarttui poikaan nopeasti. Silti äidin seurassa tuli edelleen väännettyä savoa, Espoon serkkujen kanssa stadion slangia ja turkulaisten kavereiden parissa kieli vaihtui turkkuseen.

Sitä Silvennoinen tuskin arvasi, että murteiden ja heimokulttuurien tuntemisesta koituisi hänelle vielä myöhemmällä urallaan paljon iloa.

* * *

Silvennoinen haaveili lentäjän, voimistelunopettajan tai näyttelijän ammateista. Niinpä hänestä tuli Kangasalan kunnan mittamies.

Kahden vuoden ajan Silvennoinen jaksoi raahautua töihin, jossa päivät kuluivat lähinnä töitä vältellen. Mitään kunnianhimoa hänellä ei hommaansa ollut, mutta eipä ollut muillakaan työmiehillä.

Työnjohtajanaan hänellä oli mies nimeltä Erkki Kouhia, sellainen työläisestä kympeksi noussut jätkä, joka vankkumatta piti aina työläistensä puolta. Kouhia tiesi, etteivät hommat työmaalla edistyneet, mutta mikä hän oli ketään pakottamaan, jos työt eivät kerran maistuneet. Äijät heiluivat kolmen promillen humalassa ja kaatuilivat, mutta Kouhia ei ollut menosta moksiskaan.

– Älkää ny itteenne teloko. Lähtekää ny saatana kotio.

Erkki Kouhia syöpyi lähtemättömästi Silvennoisen mieleen ja pääsi lopulta sketsiinkin.

Työmiehet istuvat sisällä työmaakopissa ja valittavat nollakeliä.

- Vähän jos töitä teet, niin tulee hiki. Ja jos huilaat, niin tulee kylmä.
- Jaha, sieltä tulee Herra Isoherra. Herra Sadanpäämies. Herra Kouhia tulee paikalle.
- Mitähän asiaa sillä on?
- Kai sillä jotain perkeleen tärkeitä asiaa on. Kouhia astuu koppiin ja antaa lämmityslaitteen.
- Lisää lämpöä koppiin!
- Ei olis tarvinnut antaa, ei me täällä kauan ehditä vanheneen.
- Älkää nyt itteenne teloko!

Mittamiehen palkallaan Silvennoinen osti itselleen kitaran ja muut soittoamat. Kun Tapio Suomisella oli jo basso ja Asko Pakkasella rummut, muuta ei Tabula Rasa -yhtyeen perustamiseen tarvittu.

Paitsi tietysti treenejä. 1970-luvun alussa heillä ei muuta ollutkaan kuin aikaa treenata. Ensin piti soitella vain omaksi iloksi, mutta sitten joku muukin kuuli heidän soittoaan. Tabula Rasasta tuli suosittu. Menestysyhtye Wigwam pyysi Tabula Rasan Tampereen-keikkansa lämmittelijäksi ja sittemmin bändit tekivät yhdessä pari kiertuetakin.

Mittakeppi sai lentää, Silvennoinen jätti säännöllisen palkkatyönsä ja siirtyi kokopäiväiseksi muusikoksi. Muutamana talvena piti hakea lisäansioita rakennustyömailta, mutta pääasiassa Silvennoinen sai leipänsä kitaraa soittamalla – peräti seuraavien kahdenkymmenen vuoden ajan. Mikko Alataloa säästämällä Tabula Rasa sai jopa voita leivän päälle.

Eväitä suurempaan menestykseen olisi ollut, jollei korkeammalla taholla olisi päätetty toisin. Vuonna 1976 solisti Jukka Leppilampi ja basisti Tapio Suominen hurahtivat kertarysäyksellä uskoon ja jättivät Tabula Rasan. Bändi hajosi.

Vuosikymmenen lopussa Silvennoinen soitti Alatalon Coitus Inc. -yhtyeessä, seuraavat vuodet Frendzissä ja Catwalkissa, jossa solistina lauloi Heikki ”Pote” Vihinen.

Tabula Rasa, 1975. Heikki Silvennoinen valaistuneena keskellä.

Merkittävä yhteistyö syntyi 1987, kun Silvennoinen ja Mikko Kuustonen löivät hynttyyt yhteen Q. Stone-yhtyeessä.

VIHINEN: Silloin Frenzien aikaanhan Hessu toimi myös seurakunnan nuorisomuusikkona. Sai tosin pian kenkää runsaan alkoholin-käytön takia. Seurakuntien talolle tuli piispantarkastus ja Hessu makasi sammuneena pöydän alla juuri silloin, kun...

No niin, riittää. Heikki Vihiseen palaamme tarinan myöhemmässä vaiheessa, kun on tarvis.

Silvennoinen viihtyi keikkabussissa. Siellä vakava ja ujo mies muuttui hillittömäksi sekoilijaksi. Jos joku joskus myöhemmin ihmettelikin, miten sellainen claptonmainen puunaamakitaristi pystyisi tekemään televisioon pöyhöhumoria, muusikkokavereille se ei tullut yllätyksenä.

Bussin kyydissä elettiin ja esitettiin tulevia sketsejä jo kauan ennen *Kummeli*-nimistä televisiosarjaa. Q. Stonen reissusta Tanskaan

Silvennoinen ja Kuustonen tekivät sketsimäisen matkakertomuksenkin.

He vain unohtivat kuvata sen.

* * *

Kangasalla Silvennoisella oli kaveri Kahilaisen Jorma, joka harrasti musiikkia ja teatteria. Häneltä Silvennoinen oppi ensimmäiset kitarasointunsakin. Jorma oli jo kymmenvuotias, kun hänelle syntyi pikkuveli Timo, perheen iltatähti.

SILVENNOINEN: Ensimmäisen kerran, kun olen nähnyt Timo Kahilaisen, se istui vaipoissa sellaisessa häkissä ja piirsi omalla paskallaan seinään. Osasi kirjoittaa silloin jo oman nimensä ja katsoin, että lahjakas kaveri.

Kahilainen rakasti pelleilyä pienestä pitäen. Lastenjuhlissa häntä ei saanut pois lavalta ja kaveriporukassa hän keksi juttuja, joita jaksoikin sitten hokea vielä pitkään sen jälkeen, kun muut eivät naura-neet. Kahilaisen isäkin oli vitsinkertoja, samoin setä Lauri, joka teki jo sota-aikana sen, minkä Kahilainen vuosia myöhemmin: yhdisti muusikon ja koomikon roolit. Lauri Kahilainen kiersi rintamalla kanteletta soittaen ja kertoi vitsejä soittonsa lomassa.

Kahilaiset asuivat Kangasalan keskustassa urheilukentän vieressä. Neljän ikävuoden korvilla Kahilainen kävi testaamassa sedältään kuulemiaan papukaijavitsejä kentänhoitajalla, joka vastineeksi kertoi hänelle uusia juttuja.

Vanhemmat tekivät pitkiä työpäiviä, kotihoitajat ja hoitotädit katsoivat lasten perään. Enimmäkseen muksut saivat painaa vapaasti pitkin kesiä, jotka silloin olivat paljon pidempiä kuin nykyään. Kahilaisen aika kului enimmäkseen Vesaniemen uimarannalla isompien poikien juttuja kuunnellen.

KAHILAINEN: Välillä tirkistettiin muutamat tissit pukukopin oksanreiästä. Tylsyyttä ei ollut vielä keksitty, vaan jokaisella oli ajantapamisen taito.

Heikki Silvennoinen, 13 v.

Olli Keskinen, 5 v.

Timo Kahilainen, 3 v.

Heikki Hela, 3 v.

Heikki Vihinen, 5 kg, 58 cm –
Pirkanmaan suurin vauva.
Kuvassa myös veli Antti, isä
Pentti ja sisko Pirkko.

KUMMELI-KIRJAN PALUU 11 VUODEN SEKOILUILLA PÄIVITETTYNÄ.

Heikki Silvennoisen, Timo Kahilaisen, Olli Keskisen, Heikki Helan ja Heikki Vihisen muodostama pirkanmaalainen huumoriryhmä Kummeli nousi 1990-luvulla hurjaan suosioon. Matti Näsä, Mauno Ahonen, Speedy ja Saku villitsivät kansaa televisiossa ja festivaalilavoilla ja niiden hokemat tarttuivat puhekieleen. Sketseistä alkanut ilmiö on poikunut myös useita elokuvia ja tv-sarjoja *Kontio & Parmasista Mökkinaapureihin*.

2020-luvulla Kummeli porskuttaa edelleen ja ryhmältä syntyy uusia projekteja televisioon ja teatterin lavoille. Ajan rajallisuus kuitenkin konkretisoitui joulukuussa 2024, kun Heikki Silvennoisen kuolema yllätti koko Suomen.

Kummeli – vihko kiinni on syksyllä 2015 ilmestyneen kirjan *Kummeli – erittäin hyvin sanottu* perusteellisesti päivitetty laitos. Kokonaan uutena materiaalina se tarjoaa Kummelin tuoreimmat vaiheet yhdentoista vuoden varrelta mutta täydentäviä tarinoita ja haastatteluita myös aiempien vuosikymmenten ajalta.

TUOMAS MARJAMÄKI (s. 1978) on kirjoittanut ensimmäisen Kummeli-kirjan (Docendo 2015) sekä lukuisia muita suomalaisen viihteeseen keskittyneitä tietokirjoja ja elämäkertoja.

9 789528 508526

KL 99.1
ISBN 978-952-850-852-6

DOCENDO
www.docendo.fi

Kansi: Jarkko Lemetyinen